Teknologiateollisuus

Viite: Sähköpostitse saapunut asiantuntijapyyntönne 14.02.2022, LiV 24.02.2022

Teknologiateollisuus ry:n lausunto asiassa E 137/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n uudesta kaupunkiliikenteen kehyksestä

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Tiivistelmä lausuntomme pääviesteistä:

- Teknologiateollisuus pitää valtioneuvoston tavoin kestävän kaupunkiliikenteen ja kaupunkilogistiikan kehittämistä tärkeänä ja kannatamme sitä, että Suomi yhtyy komission tiedonannossa esitettyihin tavoitteisiin.

- Teknologiateollisuus toivoo, että henkilöliikenteen rinnalla myös tavaraliikenteen tarpeet ja päästöjen vähentäminen otetaan kattavasti huomioon kaupunkiliikennettä kehitettäessä.

- Teknologiateollisuus painottaa Suomen tavoin sitä, että kestävää kaupunkiliikennettä ja kaupunkilogistiikkaa koskevien suunnitelmien toteutuksessa etusijalla ovat jo olemassa olevat toimet. Hallinnollisia tehtäviä tai suunnitelmia ei pidä tarpeettomasti lisätä.

- Uusilla liikkumispalveluilla on kasvava myönteinen merkitys kestävän kaupunkiliikenteen edistämisessä. Niiden kehittämistä tulisi tukea ja huolehtia siitä, että niihin mahdollisesti liittyvät hallinnolliset esteet saadaan poistettua.

- Teknologiateollisuus näkee komission ja Suomen tavoin, että digitalisaatiota tulisi laajamittaisemmin hyödyntää älykkäämmän, sopeutumiskykyisemmän ja kestävämmän kaupunkiliikenteen kehittämiseksi.

- Teknologiateollisuus pitää Suomen tavoin tärkeänä sitä, että EU:n eri ohjelmat ja rahoitusinstrumentit tukevat monipuolisesti liikennealan uudistumista, liikenteen tutkimusta ja kehittämistä, innovaatioita sekä uusien teknologioiden pilotointia.

- Liikenneverkko on tärkein liikkumismuodon valintaan ja edelleen päästöjen vähentämiseen vaikuttava tekijä. Verkostojen suunnitteluun ja toteuttamiseen tarvitaan lisää panoksia kaupungeissa.

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

Lausunto

Tausta ja selvityksen kohteena oleva komission tiedonanto

Komission tiedonantoon on koottu komission näkemyksiä eurooppalaisten kaupunkien kaupunkiliikenteen kehittämiseksi sekä tietoa eri lainsäädäntö-, rahoitus- ja muihin instrumentteihin sisältyvistä kaupunkiliikenteeseen liittyvistä toimenpiteistä. **Tiedonanto ei ole oikeudellisesti sitova.**

Tiedonannon tarkoituksena on tukea Euroopan kaupunkeja kaupunkiliikenteen haasteiden ratkaisemisessa ja EU:n kunnianhimoisten ilmasto-, ympäristö-, digitaali-, terveys- ja yhteiskunnallisten tavoitteiden edistämisessä. Komission tavoitteena on siirtyminen turvalliseen, saavutettavaan, osallistavaan, älykkääseen, kestävään ja päästöttömään kaupunkiliikenteeseen. Komission mukaan on panostettava erityisesti joukkoliikenteeseen, eri liikkumismuotojen yhteensovittamiseen ja sujuviin matkaketjuihin (multimodaalisuus) ja aktiivisen liikkumisen infrastruktuuriin. Tähän pyritään ensisijaisesti vahvistamalla ja täydentämällä olemassa olevia työkaluja. Komissio tehostaa tiedonannossa esitettyjä toimia antamalla samanaikaisesti ehdotuksen TEN-T –asetuksesta. Lisäksi komissio ehdottaa kaupunkisolmukohtiin liittyviä toimenpiteitä ja antaa jäsenvaltioille suosituksia kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmista (SUMP).

Teknologiateollisuus ry:n lausunto

Teknologiateollisuus on sitoutunut Suomen hallitusohjelman mukaiseen hiilineutraali Suomi 2035 -tavoitteeseen sekä EU:n vuotta 2030 koskevaan kasvuhuonekaasujen vähennystavoitteeseen -55 % ja tavoitteeseen ilmastoneutraaliudesta vuoteen 2050 mennessä. Liikenteen ja logistiikan päästöjen vähentäminen on olennainen osa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Teknologiateollisuus pitää valtioneuvoston tavoin kestävän kaupunkiliikenteen ja kaupunkilogistiikan kehittämistä tärkeänä ja kannatamme sitä, että Suomi yhtyy komission tiedonannossa esitettyihin tavoitteisiin. Selvityksessä todetaan, että joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn sekä niihin kytkeytyvien palveluiden kehittäminen tulee olla kaupunkiliikenteen kehittämisen prioriteetteina. Teknologiateollisuus toivoo, että henkilöliikenteen rinnalla myös tavaraliikenteen tarpeet ja päästöjen vähentäminen otetaan kattavasti huomioon kaupunkiliikennettä kehitettäessä.

Suomi pitää selvityksen mukaan tärkeänä, että kestävää kaupunkiliikennettä ja kaupunkilogistiikkaa koskevien suunnitelmien toteutuksessa voidaan soveltaa jo olemassa olevia toimia ja toimintoja. Tämä on erittäin kannatettavaa, koska uusien ja mahdollisesti jopa päällekkäisten suunnitelmien ja toimien kehittäminen rasittaa tarpeettomasti hallintoa ja lisää sen kustannuksia ilman, että toimilla saavutetaan merkittävää hyötyä suunnitelmien kohteena olevissa toiminnoissa.

Selvityksen mukaan Suomi tukee komission näkemystä siitä, että uudet liikkumispalvelut täydentävät joukkoliikenteen tarjontaa ja niiden parempi yhteentoimivuus tarjoaa monipuolisempia vaihtoehtoja, mikä edelleen voi lisätä kestävien liikkumistapojen käyttöä.

Teknologiateollisuus yhtyy Suomen tavoin komission näkemykseen uusien liikkumispalveluiden roolista ja merkityksestä kestävän kaupunkiliikenteen edistämisessä. Digitalisaation ja automaation avulla voidaan myös Teknologiateollisuuden näkemyksen mukaan parantaa joukkoliikenteen laatua ja vähentää sen kustannuksia. Palveluista kerätyn tiedon avulla niitä voidaan suunnitella entistä paremmin. Näiden Mobility as a Service eli ns. MaaS-palveluiden kehittämistä tulisi tukea ja huolehtia siitä, että niihin mahdollisesti liittyvät hallinnolliset esteet esimerkiksi tiedon jakamisen osalta saadaan poistettua. Kehitys edellyttää julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyötä ja tavoitteiden yhteensovittamista MaaS-palveluiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Muutoinkin digitalisaatiota tulisi nykyistä laajemmin hyödyntää älykkäämmän, sopeutumiskykyisemmän ja kestävämmän kaupunkiliikenteen kehittämiseksi.

Komission tiedonannossa tuodaan esiin, että useilla EU:n tutkimus- ja innovaatioaloitteilla on yhteys kaupunkiliikenteeseen. Suomi pitää lausuttavana olevan selvityksen mukaan tärkeänä sitä, että EU:n eri ohjelmat ja rahoitusinstrumentit tukevat monipuolisesti liikennealan uudistumista, liikenteen tutkimusta ja kehittämistä, innovaatioita sekä uusien teknologioiden pilotointia. Teknologiateollisuus yhtyy tähän näkemykseen.

Tutkimustiedon perusteella olennainen tekijä eri liikkumismuotojen valinnan kannalta on matka-aika ja matkaketjujen saumattomuus. Jos joukkoliikenteen matka-aika on sama tai lyhyempi kuin yksityisautoilun vaatima aika, tulee joukkoliikenne huomattavan kilpailukykyiseksi. Matka-aika puolestaan on voimakkaasti riippuvainen liikenneverkostosta ja sen palvelukyvystä. Tällä hetkellä juuri liikenneverkkojen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan, suunnitteluun ja kehittämiseen ei ole käytettävissä riittävästi voimavaroja, mikä tulisi korjata.

Lisäksi haluamme muistattaa myös tässä yhteydessä siitä, että liikennesektorilla hiilidioksidipäästöjen vähentämisen rajakustannukset ovat huomattavasti korkeampia kuin esimerkiksi energiantuotannossa ja energiaintensiivisessä teollisuudessa. Siksi liikennepolttoaineita ei tule ottaa EU:n päästökaupan piiriin. Liikenteessä tärkeimmät ohjauskeinot ovat biopolttoaineiden sekoitusvelvoite ja kansalliset liikennepolttoaineiden verot.

Lisätiedot:

Johtaja Helena Soimakallio
sähköposti: helena.soimakallio@teknologiateollisuus.fi
puhelin: 040 - 550 7706